

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Aleny Poláčkovej PhD., v právnej veci žalobcu: **R., s.r.o.**, O., právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou M., proti žalovanému: **Národný inšpektorát práce**, Masarykova č. 10, Košice, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. S/2007/2706-2.1 zo dňa 20.9.2007, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/247/2007-85 zo dňa 5.3.2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/247/2007-85 zo dňa 5.3.2008 **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia č. S/2007/2706-2.1 zo dňa 20.9.2007, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Inšpektorátu práce Banská Bystrica č. k. 67/07-1.0/pok/r. zo dňa 4.7.2007 o uložení pokuty žalobcovi v sume 200.000,- Sk (6.638,78€) za porušenie § 6 ods. 1 písm. d/ zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci (ďalej len zák. č. 124/2006 Z. z.) v nadväznosti na § 4 ods. 1 a 2

a bod 2.8 prílohy č. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 392/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov (ďalej len nariadenie vlády). Žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia žalovaného a konania mu predchádzajúceho dospel k názoru, že žaloba nie je dôvodná a rozhodnutie žalovaného i prvostupňového správneho orgánu sú v súlade so zákonom a obsahujú všetky zákonom požadované náležitosti.

Krajský súd nezistil žiadne procesné pochybenia správnych orgánov v procese dokazovania. Poukázal na § 12 ods. 1 písm. c/ zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zák. č. 125/2006 Z. z.), v zmysle ktorého je inšpektor práce pri výkone inšpekcie oprávnený požadovať od zamestnancov informácie a vysvetlenia, ktoré sa týkajú predpisov uvedených v § 2 ods. 1. Z vyšetrenia príčin pracovného úrazu bol vypracovaný protokol, k obsahu ktorého mal žalobca možnosť písomne sa vyjadriť, čo aj urobil a následne sa žalovaný s námietkami žalobcu vysporiadal. Podľa krajského súdu, keďže dôvodom začatia postihového správneho konania voči žalobcovi boli výsledky šetrenia pracovného úrazu, ktoré možno považovať aj za podklady rozhodnutia vo veci uloženia pokuty, nebolo porušené ustanovenia § 33 ods. 1 a 2 SP. Krajský súd uviedol, že v správnom konaní možno na dokazovanie použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a nimi sú aj vyjadrenia vypočúvaných osôb inšpektormi práce postupom podľa § 12 ods. 1 zák. č. 125/2006 Z. z., pričom takéto poskytnutie informácie nie je výpoveďou svedka podľa § 35 SP, ale ide v ňom o iný dôkazný prostriedok slúžiaci na zistenie a objasnenie skutočného stavu veci. Krajský súd preto nepovažoval za dôvodnú námietku žalobcu, že osoby boli vypočúvané bez poučenia podľa § 35 ods. 4 SP a v neprítomnosti žalobcu, ktorému tým bola znemožnená realizácia práva klásť svedkom otázky.

Ako nedôvodnú vyhodnotil krajský súd aj námietku žalobcu ohľadom možnosti zbavenia sa zodpovednosti zamestnávateľa celkom alebo sčasti za vzniknutý úraz. Konštatoval, že pre zbavenie sa objektívnej zodpovednosti by musel žalobca ako zamestnávateľ preukázať, že postihnutý zamestnanec svojim zavinením porušil právne a ostatné predpisy alebo pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktoré

porušenie bolo jedinou príčinou škody, no z administratívneho spisu nevyplýva, že by takéto zavinené porušenie bolo jedinou príčinou škody. Dodal, že nebola preukázaná ani ďalšia podmienka pre zbavenie sa zodpovednosti zamestnávateľa a to, že zamestnanec bol s týmito predpismi a pokynmi riadne a preukázateľne oboznámený a že zamestnávateľ ich znalosť a dodržiavanie sústavne vyžadoval a kontroloval. Krajský súd vyslovil záver, že neboli splnené ani predpoklady pre zbavenie sa zodpovednosti za pracovný úraz sčasti, pretože nebolo preukázané ľahkomyselné konanie zamestnanca v spojení s jeho vedomosťou, že si vzhľadom na svoju kvalifikáciu a skúsenosti môže privodiť ujmu na zdraví, keďže z vykonaného dokazovania a záverov šetrení vykonaných správnymi orgánom vyplynulo, že zamestnanci neboli oboznámení s návodom na prevádzku predmetnej linky, ani s povinnosťou vypnúť hlavný vypínač a vypustiť vzduch z tlakového systému pri vykonávaní jej údržby. Dôvodil, že nemožno tvrdiť, že by si zamestnanec počínal v rozpore s obvyklým spôsobom správania sa, pretože práve bežným bolo u žalobcu v prípade vykonávania údržby a čistenia linky nedodržiavanie podmienok návodu na jej prevádzku.

Krajský súd k námietke žalobcu, že zabezpečil vybavenie linky pevnou zábranou, no zavinením niekoho iného sa stalo, že v čase smrteľného pracovného úrazu linka touto zábranou vybavená nebola, uviedol, že zamestnávateľ je povinný zabezpečiť, aby pracovný prostriedok po celý čas jeho používania zodpovedal minimálnym požiadavkám ustanoveným v prílohe č. 1 ako to vyplýva z § 4 ods. 2 nariadenia vlády. Mal za preukázané, že ochranná zábrana v deň úrazu nebola namontovaná, obsluha linky nebola oboznámená s návodom na jej prevádzku, návod sa ani nenachádzal v blízkosti linky a obsluha navyše nepoznala význam jednotlivých zábran, účinnosť blokovacích zariadení na vstupných bránkach k jednotlivým častiam linky a počas čistenia a údržby linky sa v rozpore s návodom na prevádzku linky nevypínal jej hlavný vypínač, ani sa nevypúšťal tlak z linky.

Krajský súd sa nestotožnil ani s tvrdením žalobcu, že rozhodnutia správnych orgánov sú nepreskúmateľné pre nedostatočné odôvodnenie a vyslovil názor, že rozhodnutia oboch stupňov obsahujú všetky zákonom požadované náležitosti v súlade s § 47 SP.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca odvolanie a žiadal ho zmeniť tak, že sa rozhodnutie žalovaného zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie. Namietal procesný postup pracovníkov inšpektorátu práce pri získavaní dôkazov tvoriacich podklad rozhodnutia, pretože odporoval zásade aktívnej súčinnosti účastníkov konania podľa § 3

ods. 2 SP. Dôvodil, že postupom žalovaného boli porušené jeho práva navrhovať dôkazy, byť prítomný pri vykonávaní dôkazov, klásť svedkom otázky pri ústnom pojednávaní a miestnom zisťovaní a vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia a k spôsobu ich zistenia. Vyjadril názor, že všeobecné ustanovenie § 32 ods. 2 SP je limitované ustanovením § 34 SP, najmä odsekom 2, ktoré prednostne za dôkaz považuje výsluch svedka a preto bolo potrebné výpovede fyzických osôb uskutočňovať procedurálnym postupom rigorózne daným v § 35 SP. S poukazom na § 18 ods. 2 SP nepovažoval predmetné dôkazy za zákonné.

Žalobca zotrval na svojom názore, že poškodený zamestnanec bol preukázateľne oboznámený so všetkými predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, zásadami bezpečnej práce a bezpečného správania sa na pracovisku, vrátane poučenia ako bezpečne obsluhovať a používať pracovné prostriedky, používať bezpečnostné a ochranné zariadenia s povinnosťou nevyraďovať ich z prevádzky, alebo ich meniť, ako aj s povinnosťou dodržiavania zákazu vstupu do priestorov, ktoré by mohli bezprostredne ohroziť jeho život alebo zdravie. Zdôraznil, že pre naplnenie skutkovej podstaty ustanovenia § 196 ods. 2 písm. c/ ZP sa vyžaduje kvalifikovaná ľahkomyselnosť, teda že zamestnanec vedel alebo musel vedieť, že si svojim jednaním môže privodiť úraz.

Ďalej namietal nesprávne vyhodnotenie priebehu nehodového deja krajským súdom, resp. možnosti vylúčenia spôsobenia následku v podobe tragického pracovného úrazu, vo vzťahu k správnym orgánom namietanému porušeniu povinnosti žalobcu zabezpečiť vybavenie pracovného prostriedku ochranným zariadením s predpísanými vlastnosťami, ktoré má vytvárať prekážku prístupu osôb do zóny nebezpečenstva počas chodu pracovného prostriedku. Krajskému súdu vytýkal, že sa stotožnil s nesprávnou interpretáciou skutkového stavu správnym orgánom, keď fyzickú existenciu požadovaného technologického zariadenia podriadil režimu nezlučiteľnému so skutočným stavom, pretože v skutočnosti bolo preukázané, že ochranné zariadenie s požadovanými parametrami inštalované v predpísanom priestore nesporne, v čase bezprostredne predchádzajúcemu nehodovému deju, bolo. Namietal, že dokazovanie k skutkovej otázke týkajúcej sa funkčnosti ochranného zariadenia sa vôbec nevykonalo a krajský súd sa len stotožnil s nesprávnym záverom žalovaného, keď stav prechodnej nefunkčnosti zariadenia považoval za porušenie povinnosti žalobcu a to bez ďalšieho skúmania, akým spôsobom k nej došlo. Podľa jeho názoru tento prechodný stav bol vyvolaný zjavne úmyselným konaním niektorého zo zamestnancov, ktorí s ohľadom na poznatky o funkcii a úlohe ochranného zariadenia vo vzťahu k vykonanému školeniu

bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (ďalej len BOZP) vedeli, že porušujú bezpečnostné predpisy, keď vstupujú do zóny nebezpečenstva bez automatického vypnutia stroja a porušujú tým navyše aj predpisy dotýkajúce sa ich vlastnej zodpovednosti, keď nikto z nich neoznámil stav prechodnej nefunkčnosti zariadenia svojim funkčne nadriadeným pracovníkom.

Žalobca namietal neexistenciu príčinnej súvislosti medzi namietaným porušením zákonnej povinnosti žalobcu a tragickým pracovným úrazom ako jeho následkom a namietal aj nevykonanie dokazovania k zisteniu skutočnosti, či mohlo dôjsť k spusteniu strojného zariadenia samočinne alebo v dôsledku konania osôb nachádzajúcich sa v zóne ohrozenia.

Žalobca zotrval na svojom názore, že správne rozhodnutie je nepreskúmateľné a nedostatočne odôvodnené, pretože skutkové zistenia a právne posúdenie materiálnych znakov rozhodnutia v správnom konaní musia byť vo vzájomnom vzťahu, pričom právne posúdenie musí obsahovať konkrétny odkaz na príslušný právny predpis, z ktorého správny orgán vychádzal vo výrokovej časti rozhodnutia a z ktorého vyvodzuje právne posúdenie a dodal, že správny orgán je povinný vyložiť aj obsah právnej normy.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny. Zdôraznil, že správne konanie je značne neformalizovaný proces, v ktorom nie je stanovené, v akom poradí sa dôkazy a iné prešetrenia vykonávajú a nie je tu ani predpísaný spôsob vykonávania jednotlivých prešetrení. Opätovne poukázal na skutočnosť, že zák. č. 125/2006 Z. z. umožňuje získavať podklady pre rozhodnutie správneho orgánu ešte pred samotným začatím správneho konania a že prvostupňový správny orgán postupoval v súlade s § 12 ods. 1 písm. a/ až f/ zák. č. 125/2006 Z. z., v zmysle ktorého je inšpektor práce oprávnený požadovať informácie a vysvetlenie od tam uvedených subjektov a je na jeho uvážení, či tak urobí v prítomnosti svedka alebo bez neho a preto tieto dôkazné prostriedky neboli získané v rozpore so zákonom. Dodal, že pre vydanie napadnutého rozhodnutia si plne v súlade so zákonom zadovážil podklady podľa svojich faktických možností a tie, ktoré mu bol žalobca ochotný a schopný poskytnúť. Poukázal na to, že žalobca v správnom konaní nedoručil prvostupňovému správnenému orgánu žiadnu písomnú žiadosť o účasť na jednotlivých výsluchoch.

K námietke žalobcu o zbavení sa objektívnej zodpovednosti za pracovný úraz len sčasti podľa § 196 ods. 2 ZP uviedol, že počas šetrenia predmetného pracovného úrazu

bolo zistené, že žalobca síce vykonal školenie BOZP dňa 28.6.2006, ktorého sa zúčastnil i postihnutý J., avšak z vykonaného šetrenia vyplynulo, že zamestnanci vykonávajúci údržbu a dokonca ani samotný majster údržby ako priamy nadriadený postihnutého neboli s návodom na prevádzku predmetnej linky poučení, neboli poučení o povinnosti vypnúť hlavný vypínač a vypustiť vzduch z tlakového systému výrobnjej linky pri vykonávaní jej údržby, čomu svedčí aj skutočnosť, že obsluha linky nevedela, kde sa predmetné vypínače na linke nachádzajú. Vzhľadom k tomu, že obsluha linky nebola poučená a nepoznala význam jednotlivých zábran ani účinnosť blokovacích zariadení na vstupných bránkach, nemožno voči zamestnancom vyvodzovať prípadné dôsledky za „prechodnú nefunkčnosť“ pevnej zábrany. Zotrval na svojom názore, že prístup postihnutého na opravu lisu cez nefunkčnú bránku nemožno vzhľadom na nepoznanie významu jednotlivých častí linky považovať za ľahkomyseľné alebo nedbanlivé konania. Žalovaný zdôraznil, že linka v čase úrazu nebola vybavená pevnou zábranou, lebo táto bola odmontovaná a teda neplnila svoju ochrannú funkciu, čím bola porušená povinnosť žalobcu ako zamestnávateľa vyplývajúca z § 4 ods. 2 nariadenia vlády zabezpečiť, aby pracovný prostriedok po celý čas jeho používania zodpovedal minimálnym požiadavkám ustanoveným v prílohe č. 1 a v osobitných predpisoch. Nesúhlasil s názorom žalobcu o neexistencii príčinnej súvislosti medzi nefunkčnosťou ochranného zariadenia a udalosťou nehodového deja, pretože je zrejmé, že ak by zábrana bola funkčná, zamestnancom by nebol umožnený prístup k lisu z prednej časti linky, ale museli by sa vrátiť a prejsť k lisu cez druhú zadnú bránku, ktorá bola vybavená blokovacím zariadením, ktoré by v prípade otvorenia dverí vypínalo uzol lisu a k závažnému úrazu by nebolo došlo. Na záver zdôraznil, že napadnuté rozhodnutia majú všetky zákonom požadované náležitosti a výška pokuty bola určená tak, aby plnila aj preventívnu funkciu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo v intenciách dôvodov uvedených v odvolaní a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Zo spisu súdu prvého stupňa ako aj z pripojeného administratívneho spisu žalovaného vyplýva, že dňa 11.4.2007 utrpel zamestnanec žalobcu J. závažný pracovný úraz s následkom smrti. Inšpektori Inšpektorátu práce v Banskej Bystrici spísali o vyšetrení príčin tohto pracovného úrazu protokol č. IBB-9-15-2.2/P-J41-07 zo dňa 10.5.2007, podľa ktorého bolo zistené porušenie predpisov v príčinnej súvislosti s udalosťou zo strany žalobcu – zamestnávateľa, ktorý v rozpore s § 6 ods. 1 písm. d/ zák. č. 124/2006 Z. z. nezabezpečil,

aby linka bola vybavená ochranným zariadením zabraňujúcim prístupu obsluhy a údržby do zóny nebezpečenstva, pretože v čase pracovného úrazu bola pevná zábrana demontovaná, v rozpore s § 9 ods. 1 písm. a/ zák. č. 124/2006 Z. z. sústavne nekontroloval a nevyžadoval dodržiavanie právnych predpisov a ostatných predpisov a zásad na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci ako aj bezpečného správania sa na pracovisku a bezpečných pracovných postupov pri čistení a údržbe linky, keď údržba a opravy linky boli opakované a pravidelne vykonávané zamestnancami žalobcu bez vypnutia hlavného vypínača a vypustenia vzduchu z tlakového systému linky a v rozpore s § 7 ods. 1 písm. a/ zák. č. 124/2006 Z. z. neoboznámil svojich zamestnancov s návodom na obsluhu a údržbu linky.

Šetrením bolo zistené, že žalobca síce vykonal školenie na zaistenie BOZP dňa 28.6.2006, avšak zamestnanci neboli oboznámení s návodom na prevádzku linky, ani s povinnosťou vypnúť hlavný vypínač a vypustiť vzduch z tlakového systému pri vykonávaní údržby, návod na obsluhu linky sa nenachádzal na stanovisku obsluhy, ani v blízkosti linky a podľa vyjadrení fyzických osôb nebolo zaužívané a vyžadované od zamestnancov vykonávajúcich údržbu, opravy a čistenie predmetnej linky vypnutie hlavného vypínača a jeho zabezpečenia proti nežiaducemu zapnutiu.

Na základe zistených skutočností začal prvostupňový správny orgán konanie o uložení pokuty podľa § 18 SP v spojení s § 19 ods. 1 zák. č. 125/2006 Z. z.

Rozhodnutím č. 67/07-1.0/pok/r. zo dňa 4.7.2007 prvostupňový správny orgán uložil žalobcovi pokutu vo výške 200.000,-Sk (6.638,78€) a to za porušenie § 6 ods. 1 písm. d/ zák. č. 124/2006 Z. z. v nadväznosti na § 4 ods. 1 § 4 ods. 2 a bod 2.8 prílohy č. 1 k nariadeniu vlády tým, že žalobca nezabezpečil, aby linka bola v čase smrteľného úrazu vybavená ochranným zariadením brániacim vstupu do zóny nebezpečenstva, v sume 100.000,-Sk (3.319,39€) a za porušenie § 9 ods. 1 písm. a/ zák. č. 124/2006 Z. z. a bod 2.13 prílohy č. 1 k nariadeniu vlády v nadväznosti na bod 9.3 a 9.6.9 návodu na prevádzky linky spočívajúce v tom, že žalobca sústavne nekontroloval a nevyžadoval dodržiavanie právnych a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, zásad bezpečnej práce, bezpečného správania na pracovisku a bezpečných pracovných postupov pri údržbe predmetnej linky, v sume 100.000,-Sk (3.319,39€).

Na odvolanie žalobcu žalovaný napadnuté prvostupňové rozhodnutie svojim rozhodnutím č. S/2007/2706-2.1 zo dňa 20.9.2007 potvrdil. V odôvodnení konštatoval, že v prvostupňovom konaní bolo spoľahlivo preukázané nesplnenie povinností žalobcu tak, ako to bolo uvedené v správnom rozhodnutí a žalobca nepredložil žiadne relevantné vecné dôkazné prostriedky, ktoré by jednoznačne vyvracali porušenie príslušných ustanovení jednotlivých právnych predpisov uvedených vo výroku napadnutého rozhodnutia a odôvodňovali jeho zmenu alebo zrušenie.

Podľa § 2 ods. 1 zák. č. 125/2006 Z. z. inšpekcia práce je

a) dozor nad dodržiavaním

1. pracovnoprávnych predpisov, ktoré upravujú pracovnoprávne vzťahy, najmä ich vznik, zmenu a skončenie, mzdové podmienky a pracovné podmienky zamestnancov vrátane pracovných podmienok žien, mladistvých, domáckych zamestnancov, osôb so zdravotným postihnutím a osôb, ktoré nedovŕšili 15 rokov veku,

2. právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vrátane predpisov upravujúcich faktory pracovného prostredia,

3. právnych predpisov, ktoré upravujú zákaz nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania,

4. záväzkov, ktoré vyplývajú z kolektívnych zmlúv,

b) vyvodzovanie zodpovednosti za porušovanie predpisov uvedených v písmene a) a za porušovanie záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv,

c) poskytovanie bezplatného poradenstva zamestnávateľom, fyzickým osobám, ktoré sú podnikateľmi a nie sú zamestnávateľmi, a zamestnancom v rozsahu základných odborných informácií a rád o spôsoboch, ako najúčinnejšie dodržiavať predpisy ustanovené v písmene a).

Podľa § 12 ods. 1 písm. c/ zák. č. 125/2006 Z. z. inšpektor práce je pri výkone inšpekcie práce oprávnený požadovať od zamestnávateľa, fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, zamestnanca, zástupcu zamestnancov pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, príslušného odborového orgánu a zamestnaneckej rady alebo zamestnaneckého dôverníka v prítomnosti svedka alebo bez neho informácie a vysvetlenia, ktoré sa týkajú uplatňovania predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv.

Podľa § 19 ods. 1 písm. a/ zák. č. 125/2006 Z. z. inšpektorát práce je oprávnený uložiť pokutu zamestnávateľovi za porušenie povinností vyplývajúcich z tohto zákona, z predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) alebo za porušenie záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv až do 1.000.000,-Sk, a ak v dôsledku tohto porušenia došlo k smrteľnému pracovnému úrazu zamestnanca najmenej 100.000,-Sk; za nesplnenie povinnosti uloženej podľa § 12 ods. 2 písm. b) až i) možno pokutu zvýšiť až na dvojnásobok.

Podľa § 6 ods. 1 písm. d/ zák. č. 124/2006 Z. z. zamestnávateľ je v záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci povinný zabezpečovať, aby pracoviská, komunikácie, pracovné prostriedky, materiály, pracovné postupy, výrobné postupy, usporiadanie pracovných miest a organizácia práce neohrozovali bezpečnosť a zdravie zamestnancov a na ten účel zabezpečovať potrebnú údržbu a opravy.

Podľa § 4 nariadenia vlády zamestnávateľ je povinný zabezpečiť, aby pracovný prostriedok, ktorý na používanie poskytne zamestnancovi, vyhovoval minimálnym požiadavkám na pracovný prostriedok uvedeným v prílohe č. 1, ak osobitný predpis 2) neustanovuje inak (ods. 1).

Zamestnávateľ je povinný zabezpečiť, aby pracovný prostriedok po celý čas jeho používania zodpovedal minimálnym požiadavkám ustanoveným v prílohe č. 1 a v osobitných predpisoch (ods. 2).

Podľa bodu 2.8 prílohy č. 1 k nariadeniu vlády ak je možný kontakt s pohybujúcimi sa časťami pracovného prostriedku, ktorý môže spôsobiť úraz, tieto časti musia byť vybavené krytom alebo iným ochranným zariadením, ktoré zabráni prístupu do zóny nebezpečenstva, alebo takým zariadením, ktoré zastaví pohybujúce sa nebezpečné časti skôr, ako sa siahne alebo vstúpi do zóny nebezpečenstva.

Kryt a iné ochranné zariadenie

- a) musia mať pevnú konštrukciu,
- b) nesmú vytvárať ďalšie nebezpečenstvo,

- c) nesmú sa dať ľahko odstrániť alebo vyradiť z činnosti,
- d) musia byť umiestnené v primeranej vzdialenosti od zóny nebezpečenstva,
- e) musia byť riešené tak, aby neobmedzovali výhľad obsluhy na celý priestor, v ktorom sa pracovný prostriedok používa,
- f) musia umožniť činnosť potrebnú na upevnenie alebo výmenu častí pracovného prostriedku a činnosť pri údržbe tak, aby sa prístup obmedzil len do priestoru, v ktorom sa uvedená činnosť vykonáva a bez odstránenia krytu alebo ochranného zariadenia, ak je to možné.

Podľa § 9 ods. 1 písm. a/ zák. č. 124/2006 Z. z. zamestnávateľ je povinný sústavne kontrolovať a vyžadovať dodržiavanie právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, zásad bezpečnej práce, ochrany zdravia pri práci a bezpečného správania na pracovisku a bezpečných pracovných postupov, najmä kontrolovať stav bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vrátane stavu bezpečnosti technických zariadení; na ten účel v intervaloch určených osobitnými predpismi zabezpečovať kontrolu, meranie a hodnotenie faktorov pracovného prostredia, odborné prehliadky a odborné skúšky vyhradených technických zariadení.

Podľa bodu 2.13 prílohy č. 1 k nariadeniu vlády údržbárske práce sa môžu vykonávať len vtedy, ak pracovný prostriedok je vypnutý. Ak to nie je možné, na vykonávanie takých prác sa musia prijať ochranné opatrenia alebo sa také práce musia vykonávať mimo zóny nebezpečenstva. Ak je pre pracovný prostriedok predpísaná údržba, termíny údržby sa musia dodržiavať.

Podľa § 32 SP správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania (ods. 1).

Podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správnomu orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán (ods. 2).

Podľa § 33 SP účastník konania a zúčastnená osoba má právo navrhovať dôkazy a ich doplnenie a klásť svedkom a znalcom otázky pri ústnom pojednávaní a miestnej ohliadke (ods. 1).

Správny orgán je povinný dať účastníkom konania a zúčastneným osobám možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie (ods. 2).

Podľa § 34 SP na dokazovanie možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi (ods. 1).

Správny orgán hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti (ods. 5).

V predmetnej právnej veci bolo úlohou krajského súdu preskúmať zákonnosť správneho rozhodnutia o uložení pokuty podľa § 19 ods. 1 písm. a/ zák. č. 125/2006 Z. z. za správny delikt žalobcu, ktorého sa dopustil tým, že porušil svoje povinnosti vyplývajúce mu z právnych predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k totožnému záveru ako krajský súd, že pokuta bola žalobcovi uložená dôvodne, pretože žalobca nezabezpečil pracovisko tak, aby nebola ohrozená bezpečnosť a zdravie jeho zamestnancov a sústavne nekontroloval a nevyžadoval dodržiavanie relevantných predpisov a zásad bezpečného správania sa na pracovisku a bezpečných pracovných postupov. Na základe skutkových okolností bolo preukázané, že poškodený zamestnanec utrpel závažný pracovný úraz s následkom smrti pri vykonávaní údržby a opravy linky, pričom žalobca nezabezpečil, aby linka bola vybavená ochranným zariadením zabraňujúcim vstupu k častiam linky, pretože v čase úrazu bola zábrana odmontovaná a zložená a tiež nekontroloval a ani nevyžadoval dodržiavanie predpisov a bezpečných pracovných postupov pri čistení a údržbe linky, keď v správnom konaní bolo zistené, že obsluha aj údržba linky vykonávala pravidelne jej čistenie bez vypnutia hlavného vypínača a bez vypustenia vzduchu z tlakového systému linky.

Odvolačnú námietku žalobcu o nesprávnom procesnom postupe žalovaného pri zisťovaní skutkových okolností udalosti a pri vykonávaní a hodnotení dôkazov

nepovažoval odvolací súd za dôvodnú. Informácie, ktoré boli podkladom pre prvostupňové správne rozhodnutie si zabezpečili inšpektori postupom podľa § 12 ods. 1 písm. c/ zák. č. 125/2006 Z. z. od zamestnancov žalobcu (teda nešlo o výsluch svedkov podľa § 35 SP). Žalobcovi bol poskytnutý protokol z vyšetrovania pracovného úrazu, ku ktorému sa mohol vyjadriť, čo aj urobil. Žalovaný v konaní umožnil žalobcovi realizáciu jeho procesných práv a s jeho námietkami sa vo svojom rozhodnutí aj náležitým spôsobom vysporiadal.

Správne rozhodnutia oboch stupňov obsahujú všetky náležitosti v zmysle § 47 SP, výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, v odôvodnení správne orgány uviedli skutočnosti, ktoré boli podkladom rozhodnutia, akými úvahami boli vedené pri hodnotení dôkazov a ako sa vyrovnali s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia a preto nepovažoval ani odvolací súd námietku žalobcu o nepreskúmateľnosti správneho rozhodnutia pre nedostatočné odôvodnenie za dôvodnú.

Odvolací súd na námietku žalobcu o zbavení sa objektívnej zodpovednosti za pracovný úraz s poukazom na § 196 ods. 2 ZP neprihliadol z dôvodu, že predmetom konania v danej veci nie je zodpovednosť za škodu spôsobenú pracovným úrazom, ale preskúmanie zákonnosti správneho rozhodnutia o uložení pokuty za správny delikt, pri ktorom je podstatné zistenie protiprávneho konania alebo stavu. V tejto veci bolo zistené, že minimálne v čase pracovného úrazu s následkom smrti zamestnanca žalobcu neplnilo ochranné zariadenie svoj účel, pretože bolo odmontované a žalobca svojich zamestnancov nepoučil a neoboznámil riadne s návodom na obsluhu a údržbu linky, ani nekontroloval a nevyžadoval dodržiavanie predpisov a zásad BOZP, keď bolo bežné, že zamestnanci vykonávali údržbu a opravy linky bez vypnutia hlavného vypínača a vypustenia vzduchu z tlakového systému linky a práve toto predstavuje porušenie povinností žalobcu ako zamestnávateľa. V konaní o preskúmanie zákonnosti napadnutého správneho rozhodnutia preto nemožno aplikovať ustanovenia § 196 ods. 2 ZP o čiastočnom zbavení sa objektívnej zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú pracovným úrazom; toto ustanovenie sa použije v občianskoprávnom konaní o zodpovednosti zamestnávateľa za škodu vzniknutú pri pracovnom úraze. V predmetnej veci však zisťovanie zákonných podmienok rozhodujúcich pre posúdenie zavinenia pre účely zistenia nároku na náhradu škody zo vzťahu medzi zamestnancom a zamestnávateľom nebolo právne relevantné, pretože postup a rozhodnutie žalovaného o uložení pokuty za správny delikt bol odôvodnený porušením,

resp. nesplnením povinností vyplývajúcich pre žalobcu ako zamestnávateľa z vyššie citovaných predpisov, pričom treba zdôrazniť, že ide o zodpovednosť objektívnu, ktorá vzniká bez ohľadu na zavinenie žalobcu.

Odvolaací súd dospel zhodne ako krajský súd k záveru, že správne orgány oboch stupňov postupovali v danej veci v intenciách citovaných právnych noriem, pre svoje rozhodnutie si zadovážili dostatok skutkových podkladov, na základe ktorých náležitým spôsobom zistili skutkový stav a aplikáciou relevantných zákonných ustanovení zo skutkových okolností vyvodili správny právny záver a preto krajský súd nepochybil, keď žalobu žalobcu zamietol.

Vzhľadom na uvedené odvolaací súd nemal pochybnosti, že súd prvého stupňa rozhodol vo veci skutkovo správne a v súlade so zákonom a preto jeho rozsudok podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 246c ods. 1 a § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Pretože žalobca bol v odvolacom konaní neúspešný, súd mu náhradu trov odvolacieho konania v zmysle § 246c v spojení s § 224 ods. 1 a § 250k ods. 1 OSP nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 22. septembra 2009

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Lubica Kavivanovová